

Odbor práva
Referát sťažností a petícií

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo 9732/2025-9.1 5918/2025	Vybavuje/kontakt Mgr. Haluška 02 5956 2602	Dátum 5. februára 2025
-----------------------	--	--	---------------------------

Vec

Petícia – Občania chráňme si majetok – oznámenie výsledku vybavenia petície

Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) bolo dňa 19. decembra 2024 doručené postúpenie petície s názvom „*Petícia – Občania chráňme si majetok*“ (ďalej len „petícia“). Petíciu ministerstvu postúpil SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik (ďalej len „SVP“), ktorému bola petícia postúpená z Mestskej časti Devínska Nová Ves. Petícia obsahuje text petície a dva podpisové hárky s 24 podpismi osôb podporujúcich petíciu.

Predmetom petície je nespokojnosť obyvateľov Devínskej Novej Vsi, ktorí žiadajú prešetriť správnosť postupu príslušných orgánov pri riadení mimoriadnej situácie z 15. – 22. septembra 2024, kedy došlo k vyliatiu potoka Mláka v Devínskej Novej Vsi a zaplaveniu priľahlých nehnuteľností. Podpísaní občania v petícii ďalej žiadajú nadriadené orgány o vyhodnotenie vzniknutých škôd a tiež ich finančnú kompenzáciu.

Okrem petície bolo ministerstvu v rovnakej veci od petičného výboru doručené tiež osobitné podanie označené ako „*Žiadosť o pomoc*“, v ktorom okrem požiadaviek uvedených v petícii petičný výbor žiada preveriť konkrétne činnosť a pripravenosť SVP ako správcu daného vodného toku.

Na základe posúdenia obsahu doručených podaní a prešetrením skutkového stavu veci ministerstvo k petícii uvádza nasledovné stanovisko:

Uzatvárací objekt spolu s prečerpávacou stanicou Devínska Nová Ves (ďalej len „ČS DNV“) sú súčasťou protipovodňovej ochrany mesta Bratislava ako funkčný objekt hrádze Moravy, ktorý je situovaný v mieste zaústenia vodného toku Mláka v katastri mestskej časti Bratislava-Devínska Nová Ves. Uzatvárací objekt sa uzatvára pri hladine Moravy v úrovni 139,50 m n. m. pri jej stúpajúcej tendencii.

Dňa 15. septembra 2024 o 05:00 hod. bol pre prečerpávaciu stanicu ČS DNV vyhlásený II. stupeň povodňovej aktivity (ďalej len „SPA“) pri dosiahnutí vodného stavu 139,66 m n. m. O 6:00 hod. bol vyhlásený III. SPA. V zmysle manipulačného poriadku (ďalej len „MP“) bol uzatvárací objekt zahradený a začalo sa s prečerpávaním vnútorných vôd. Vzhľadom na extrémne zrážky v celom povodí Stupavského potoka a vodného toku Mláka prišlo v danom čase k výraznému vzostupu hladín vnútorných vôd. Prítok bol v tom čase oveľa väčší ako bola maximálna kapacita ČS DNV, ktorá je na úrovni $4,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, v dôsledku čoho prišlo k výraznému vzostupu hladín vnútorných vôd pred ČS DNV. Nakoľko vzostup „vonkajších hladín“ vodného toku Morava a Dunaj nebol taký výrazný, pristúpilo sa k otvoreniu uzatváracieho objektu, aby bolo možné gravitačne odvádzať vnútorné vody do inundačného územia Moravy. Počas gravitačného odvádzania vnútorných vôd, keď je uzatvárací objekt otvorený a stavidlo vyhradené, nebolo možné spustiť čerpanie. Ide o štandardné nastavenie systému na ČS DNV od zhotoviteľa. V zmysle prevádzkového poriadku (ďalej len „PP“) a konštrukčného riešenia ČS DNV je čerpanie pri vyhradenom stavidle a gravitačnom prevádzaní prietokov blokovávané.

Situácia počas III. SPA bola dňa 15. septembra 2024 vzhľadom na konštrukčné a technologické možnosti ČS DNV, MP a PP neštandardná, a to z nasledovných dôvodov:

- Hladina „vonkajších vôd“ zodpovedala úrovni pre II. SPA na ČS DNV s potrebou nepretržitého prečerpávania vzhľadom na predpoveď vzostupu vodných hladín na vodnom toku Morava, resp. Dunaj (o 05:00 hod. pri dosiahnutí stavu 139,66 m n. m.);
- V dôsledku extrémnych zrážok v povodí nastal v krátkom čase výrazný vzostup hladiny na prítoku do ČS DNV (vnútorné vody);
- Výrazný rozdiel hladín vnútorných a vonkajších vôd umožnil gravitačné odvádzanie vnútorných vôd, preto bolo stavidlo uzatváracieho objektu vyhradené a vnútorné vody boli odvádzané gravitačne, nakoľko kapacita uzatváracieho objektu je až $13,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Ani táto kapacita však nebola dostatočná na prevedenie extrémneho prítoku, kedy bol výrazne prekročený prietok vo vodnom toku Mláka zodpovedajúci úrovni Q100, preto sa pristúpilo k neštandardnému zásahu do nastavení ČS DNV, odblokovaním čerpadiel zahájiť čerpanie na maximálnu kapacitu ČS DNV pri otvorenom uzatváracom objekte, aby sa odľahčilo územie zaplavené vodami z extrémnych úhrnov zrážok. Zásah vykonal kvalifikovaný pracovník SVP v spolupráci so zhotoviteľom systému. Po odblokovaní čerpadiel v systéme, začalo čerpanie na plnú kapacitu ČS DNV ($4,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$) pri vyhradenom stavidle (do $13,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$);
- Odblokovanie čerpadiel a spustenie prečerpávania vnútorných vôd pri vyhradenom stavidle uzatváracieho objektu (gravitačné prevedenie prietokov) bolo vykonané dňa 15. septembra 2024 o 11:36 hod;
- Na základe komunikácie a žiadosti o spoluprácu pri riešení tejto extrémnej situácie začal prečerpávanie vnútorných vôd vykonávať aj Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky, a to niekoľkými vysokokapacitnými čerpadlami umiestnenými na korune OH Moravy (výkon cca $2,0\text{-}3,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$).

Dňa 21. septembra 2024 o 12:00 hod. bol III. SPA pre ČS DNV odvolaný. Manipulácia vrátane neštandardných zásahov na ČS DNV boli vykonané tak, aby bolo v čo najväčšej miere zabezpečené odľahčenie územia zasiahnutého extrémnymi prívalovými zrážkami. Ak by nastavenia ČS DNV ostali v pôvodnej forme, došlo by k ešte väčším škodám. Tým, že sa pristúpilo k neštandardnej manipulácii, ako bolo čerpanie pri otvorenom uzatváracom objekte, SVP vykonal a zabezpečil všetky dostupné kroky, ktoré v danej situácii bolo možné vykonať.

K požiadavke o vyhodnotenie povodňových škôd na súkromnom majetku poškodených a ich finančného odškodnenia ministerstvo uvádza, že v zmysle § 2 ods. 8 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred povodňami“) štát, orgán štátnej správy, vyšší územný celok, obec, správca vodohospodársky významných vodných tokov alebo správca drobného vodného toku nezodpovedá za povodňovú škodu, okrem škody na majetku, ktorá vznikla v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác a povodňových záchranných prác. Podľa zákona o ochrane pred povodňami sa preplácajú výdavky, ktoré vznikli pri vykonávaní povodňových zabezpečovacích prác a povodňových záchranných prác počas II. a III. SPA a peňažné náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, splnenú osobnú pomoc, škodu na majetku v priamej súvislosti s vykonávaním povodňových zabezpečovacích prác a povodňových záchranných prác.

V zmysle vyššie uvedeného, nakoľko ministerstvo nedokáže v rámci platných právnych predpisov vyhovieť požiadavkám petície, z hľadiska zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov považujeme petíciu týmto oznámením za vybavenú.

S pozdravom

JUDr. Jakub Glonek
riaditeľ odboru práva